

بسمه تعالی

امروزه، نظام‌های اطلاعاتی در سازمان‌ها و مراکز به عنوان اعضای حسی مدیریت عمل می‌کنند و سازمان را در ترسیم نمای فعلی و دورنمای راهبردی کمک می‌نمایند. لذا یک نظام اطلاعاتی مناسب می‌تواند شواهد لازم را برای تصمیم‌گیری و عملکرد مدیریت سازمان فراهم آورد.

سازمان بهداشت جهانی از سال‌ها پیش نظام اطلاعات سلامت را از ارکان اساسی در دستیابی به هدف "سلامت برای همه" اعلام نموده است. هدف نهایی سیستم اطلاعات سلامت شامل ارتقا داده‌ها و اطلاعات سرچشمه گرفته از آنها در تصمیم‌گیری‌ها از سطح اجرا تا سطح سیاستگذاری است. یکی از فعالیت‌های مورد اولویت در سازمان بهداشت جهانی کمک به دستیابی به اطلاعات معتبر، درست و به روز مورد نیاز برای فرایند ارزیابی عملکرد سیستم بهداشتی و همچنین آماده کردن گزارش وضعیت سلامت منطقه و گزارش سلامت جهانی است. وظیفه نظام اطلاعات سلامت تلفیق داده‌های حاصل از منابع مختلف، توزیع این اطلاعات برای کاربران مختلف سلامت و اطمینان از استفاده از این اطلاعات به صورت منطقی و اثربخش در ارتقای سلامت جامعه است.

امروزه عمل تصمیم‌گیری در اداره امور سازمان‌های بهداشتی و درمانی باید روی بررسی‌های علمی و آماری و اطلاعات استوار باشد، چرا که ارسال اطلاعات نادرست و نابهنگام از اوضاع بهداشتی و درمانی مردم از دورافتاده‌ترین نقاط تا نزدیک‌ترین آنها منجر به اخذ تصمیمات نابجای سیاست‌های بهداشتی خواهد شد. و آمار بهداشتی به عنوان یکی از منابع نظام سلامت محسوب می‌شود که عدم بهره‌گیری از آن موجب کاهش کیفیت برنامه‌ریزی بهداشتی می‌شود و بدین ترتیب هزینه‌های انجام شده برای جمع‌آوری آمار و اطلاعات به هدر می‌رود.

آمار علمی است که از روش‌های جمع‌آوری، مرتب کردن، خلاصه نمودن، نمایش اطلاعات و در نهایت تجزیه و تحلیل و استخراج نتایج آن، در شرایط عدم حتمیت (قطعیت) بحث می‌کند. به عبارت دیگر آمار داده‌های عددی را جمع‌آوری، نمایش و تحلیل می‌کند. در واقع عدم استفاده از آمار، به عنوان یک ضعف مدیریتی محسوب می‌شود زیرا به معنی کنار گذاشتن یکی از نهادها و منابع کارساز و مفید است. از این رو آمار در برنامه‌ریزی مدیریت و نظارت برنامه‌های مراقبتی بهداشتی از اهمیت اساسی و بنیادی برخوردار است.

مقدمه

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی بوشهر
Statistical View of Bushehr University of Medical Sciences

تردیدی نیست که خدمات بهداشتی و درمانی را بدون در نظر گرفتن حقایق آماری نمی‌توان به طور موثر اجرا کرد شناخت اطلاعات موجود، درک مفاهیم آماری، آشنائی با شاخص‌ها به ویژه شاخص‌های بهداشتی و مورد نیاز مدیریت، آشنائی با منابع تهیه آمار و اطلاعات و توان تفسیر تغییرات و تفاوت‌های روند شاخص‌ها از موارد مهم و قابل توجه برای مدیر محسوب می‌گردد.

آگاهی مدیر از آمار و اطلاعات موجود در بخش تحت پوشش موجب بهبود روند برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌ها می‌شود و پیگیری مدیران در این حیطه موجب همکاری واحد آمار با آنان با داشتن انگیزه بالاتر و توجه و دقت بیشتر بر روی آمار و ارتقاء سطح کیفی آمار می‌گردد.

ماهیت وجودی اداره‌ای تحت عنوان آمار در سازمان‌ها، جمع‌آوری، کنترل، تحلیل داده‌ها و تبدیل آنها به اطلاعات قابل استفاده در سطوح مختلف مدیریتی سازمان‌ها می‌باشد. در این راستا مدیریت آمار و فناوری اطلاعات دانشگاه هر ساله پس از جمع‌آوری داده‌ها، اقدام به چاپ سالنامه آماری دانشگاه می‌نماید که حاوی اطلاعات مربوط به حوزه‌های مختلف دانشگاه است. امیدواریم در آینده شاهد بهره‌گیری منطقی و اصولی هرچه بیشتر از اطلاعات ارائه شده از آن در تار و پود دانشگاه علوم پزشکی بوشهر باشیم و با نفس‌های گرم، مشتاقانه و امیدوارکننده صاحبان اندیشه، فرهیختگان، مدیران و سنگربانان اجرایی دانشگاه روند چاپ سالنامه به اهداف خود نزدیک‌تر شده و الگوی مناسبی از بهره‌گیری بهینه از آمار در برنامه‌ریزی و اجرا ارائه دهد.

الله ولی التوفیق

دکتر حسن ملکی زاده

رئیس دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی بوشهر

بسمه تعالی

خدا رحمت کند آن کس را که می‌داند از کجاست، در کجاست و به کجا می‌رود.
« حضرت علی (ع) »

آمار دانشی است که به مطالعه، گردآوری، تحلیل، تفسیر، ارائه و سازماندهی داده‌ها می‌پردازد. در واقع آمار به عنوان یکی از مهم‌ترین ابزارهای برنامه‌ریزی برای آینده و ارزیابی عملکرد گذشته و عامل اصلی و تصمیم‌گیری و مدیریت از جایگاه و اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

امروزه اطلاعات، جان‌مایه حرکت؛ تحول و رشد است و آمار و اطلاعات دقیق و به روز از جمله ابزارهای مهم برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری و سنجش سیاست‌های اتخاذ شده به‌شمار می‌آید؛ همچنین فقدان اطلاعات صحیح و جامع بیش از آن که یک کمبود باشد بیانگر آن است که نگرش سیستمی و علمی در فرآیندها و ارتقاء آن‌ها محلی از اعراب ندارد. بنابراین تهیه و تدوین اطلاعات قابل اعتماد بخشی از فعالیت‌های ضروری و مهم سازمان‌ها تلقی می‌شود. مدیران در اکثر برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌ها می‌کوشند با تکیه بر داده‌های موجود از خطا اجتناب کرده و از هزینه‌ها بکاهد، مطالعات نیز نشان می‌دهد که تنها با اتکا بر آمار معتبر می‌توان از منابع و زمان بدرستی استفاده کرد و فعالیت‌ها و سیاست‌ها را در جهت تحقق اهداف سازمانی پی‌ریزی و هدایت نمود. آمارها در برنامه‌ریزی مدیریت، نظارت و ارزیابی خدمات سلامت از اهمیت اساسی برخوردار بوده، تردید نیست که نمی‌توان خدمات بهداشتی درمانی را بدون در نظر داشتن واقعیات بطور مؤثر ارائه داد.

سالنامه آماری از جمله مهم‌ترین و موثق‌ترین اسناد آماری است که خدمات و فعالیت‌های انجام شده در سازمان‌ها را نمایش می‌دهد و به مثابه یک مشاور ثابت ولی صامت در خدمت مدیران است. در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر هر ساله سالنامه آماری به عنوان یکی از فعالیت‌های برنامه‌عملیاتی مدیریت آمار و فناوری اطلاعات منتشر می‌گردد. تهیه مجموعه حاضر نیز مرهون تلاش بی‌وقفه همکاران در مدیریت آمار و فناوری اطلاعات دانشگاه و همکاری صمیمانه مسئولین و رابطین محترم آمار معاونت‌ها، مراکز آموزشی درمانی و شبکه‌های بهداشت و درمان شهرستان‌های تابعه می‌باشد، که با تلاش مؤثر توانستند

سخنی کوتاه

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی بوشهر
Statistical Viewof Bushehr University of Medical Sciences

مختصری از زحمات همکاران خدوم دانشگاه را بر صفحات کتابی ماندگار تحت عنوان "سالنامه آماری دانشگاه" حک نمایند، لذا بدینوسیله بر خود واجب می‌دانم که از مشارکت بی‌دریغ همه این عزیزان قدردانی نمایم. آنچه مسلم است این که مجموعه حاضر به منظور کامل شدن در سال‌های آتی همچنان نیازمند تعامل و همکاری تمامی عزیزانی است که آنرا مطالعه می‌کنند تا با رهنمودها و نقطه نظرات خود ما را هدایت گر باشند. لذا از کلیه صاحب نظران محترم درخواست می‌شود نسبت به انعکاس ایده‌های خویش از طریق رایانامه (پست الکترونیکی) amar@bpums.ac.ir اقدام نمایند. قابل ذکر است که اطلاعات مندرج در این مجموعه در پورتال اداره آمار دانشگاه به نشانی stat.bpums.ac.ir نیز قابل دسترسی است.

مهندس دانا جوکار

مدیر آمار و فناوری اطلاعات دانشگاه